

Explaining and Describing the Interventionist Approach in Accounting and Auditing Research

Abdoreza Mohseni¹, Lida Sayadi²

Received: 2019/05/21

Accepted: 2019/09/02

Review Paper

Abstract

Various approaches are used in performing a scientific research. Interventionist approach is one of the most innovative and popular research methods that has recently been considered by accounting researchers. However, accounting researchers do not have enough knowledge and perception about this kind of research approach. Accordingly, in the present research as by conceptualizing " Interventionist research, we tried to answer the following questions ": 1) what does the Interventionist researcher do exactly in this field? What is the role of the Interventionist approach in accounting research? 3) What is the purpose of the Emic & Etic in this approach? And at the end, what is the future of Interventionist approach in accounting research? The results showed that the research has created a new application knowledge and its purpose is to generate new knowledge through communication and collaboration between accounting researchers and accountants (profession members); in other words, in an Interventionist research, the researcher needs to break the boundary between external and internal perspectives and move between the of emic and etic domains. It is therefore expected that accounting researchers will have professional skills to apply an intervention approach to their research.

Keywords: Applied knowledge, Emic & etic approach, Interventionist research, Non-intervention research.

JEL classification: M41, M42.

DOI: 10.22051/ijar.2020.26250.150

¹ Assistant Professor of Accounting, Islamic Azad University, Bushehr Branch, Bushehr, Iran.
(mohseni.abdoreza@yahoo.com)

² PhD Student in Accounting, Islamic Azad University Bushehr Branch, Bushehr, Iran.
Corresponding Author (lsayadi67@gmail.com)

<http://ijar.alzahra.ac.ir>

تبیین و توصیف رویکرد مداخله‌ای در پژوهش‌های

حسابداری و حسابرسی

عبدالرضا محسنی^۱، لیدا صیادی^۲

تاریخ دریافت: ۹۸/۰۲/۳۱

تاریخ پذیرش: ۹۸/۰۶/۱۲

مقاله ترویجی

چکیده

در انجام یک پژوهش علمی، از رویکردهای گوناگونی استفاده می‌شود. رویکرد مداخله‌ای یکی از نوظهورترین و درعین حال پرطرفدارترین روش‌های پژوهشی است که اخیراً مورد توجه پژوهشگران حوزه حسابداری قرار گرفته است. با این حال پژوهشگران حسابداری از دانش و شناخت کافی در خصوص این نوع رویکرد پژوهشی برخوردار نیستند. بر این اساس، در پژوهش حاضر سعی شده است تا ضمن مفهوم‌سازی "پژوهش مداخله‌ای" به این سؤالات پاسخ داده شود: (۱) پژوهشگر مداخله‌ای دقیقاً در این حوزه چه کاری انجام می‌دهد؟ (۲) نقش رویکرد مداخله‌ای در پژوهش‌های حسابداری چیست؟ (۳) منظور از حوزه امیک و اتیک در این رویکرد چیست؟ و در نهایت آینده پژوهش‌های مداخله‌ای در حوزه حسابداری چگونه است؟ نتایج بررسی‌ها نشان داد که پژوهش مداخله‌ای یکی از دانش‌های کاربردی نوین را رقم زده است و هدف آن تولید دانش جدید است که از طریق ارتباط و همکاری بین پژوهشگران حسابداری و حسابداران (اعضای حرفه) به وجود می‌آید. به عبارت دیگر، در پژوهش مداخله‌ای، پژوهشگر باید مرز بین دیدگاه‌های بیرونی و درونی را شکسته و بین حوزه‌های امیک و اتیک در رفت‌وآمد باشد. از این رو انتظار می‌رود تا پژوهشگران حسابداری جهت به کارگیری رویکرد مداخله‌ای در پژوهش‌های خود از مهارت‌های علمی و درعین حال حرفه‌ای برخوردار باشند.

واژه‌های کلیدی: پژوهش مداخله‌ای، پژوهش غیر مداخله‌ای، رویکرد امیک و اتیک، دانش کاربردی

طبقه‌بندی موضوعی: M410 , M420

10.22051/ijar.2020.26250.1507:DOI

^۱ استادیار گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر، بوشهر، ایران (mohseni.abdoreza@yahoo.com)

^۲ دانشجوی دکتری حسابداری، دانشگاه آزاد واحد بوشهر، بوشهر، ایران (نویسنده مسئول) (Isayadi67@gmail.com)

<http://ijar.alzahra.ac.ir>

مقدمه

یکی از سؤالات اساسی در حوزه حسابداری این است که چرا در عصر جدید برخی انتقادات و دغدغه‌ها در خصوص ابعاد نوظهور حسابداری مطرح شده است؟ (ثقفی، ۱۳۹۱). در دهه ۱۹۸۰، برخی از نویسندگان مشهور و در رأس آنها جانسون و کیپلن (۱۹۸۷) بر این اعتقاد بودند که بین تئوری و عمل، به ویژه در حسابداری مدیریت، شکاف وجود دارد. بر این اساس پیشنهاد شد تا جهت کاهش این شکاف، پژوهشگران حسابداری پژوهش‌های خود را به صورت کاربردی انجام دهند.

علاوه بر این، بسیاری از دانشگاه‌ها و محیط‌های علمی در آموزش دارای نگرش تکنیکال هستند؛ مسیر پژوهش‌های حسابداری نیز به گونه‌ای است که عمدتاً به دنبال روش‌های استاندارد شده و استفاده از داده‌های کمی است. این در حالی است که آموزش به سبک تفکر انتقادی در حسابداری، با رویکرد درک و شناخت محیط پیرامون در ارتباط است و سعی دارد تا به انتظارات تغییرات ساختار محیطی پاسخ دهد و بدین صورت به چالش‌ها و پیچیدگی‌های موجود در آن نظارت کند (ثقفی، ۱۳۹۱).

بنابراین، استفاده از روش‌های پژوهشی مبتنی بر تفکر انتقادی در حسابداری از اهمیت دوچندانی برخوردار شده است؛ یکی از روش‌های نوین در این زمینه، انجام پژوهش با رویکرد مداخله‌ای است.

هدف این مقاله معرفی پژوهش‌های مداخله‌ای (پژوهش‌های مداخله‌ای^۱) و برخی از ویژگی‌های آن به پژوهشگران حسابداری است که ممکن است با این روش پژوهش آشنایی اندکی داشته باشند. بدین منظور به تشریح مثال‌هایی از پروژه‌های حسابداری پرداخته می‌شود. به دلیل اینکه پژوهش‌های مداخله‌ای در محیط‌های واقعی سازمان انجام می‌شود و سایر شغل‌های سازمانی مانند مدیریت مهندسی^۲، مدیریت کیفیت^۳ و مدیریت، به صورت کلی با حسابداری در تعامل هستند (سومالا و همکاران، ۲۰۱۴). بنابراین، در این پژوهش اطلاعاتی در زمینه پژوهش‌های کیفی و مطالعات موردی و اقدام پژوهی ارائه شده است.

درعین حال نگرانی‌های علمی پیرامون ارزش علمی پژوهش‌های مداخله‌ای باعث شده تا پژوهش‌های مداخله‌ای به عنوان روش‌شناسی پژوهشی جدید مورد توجه پژوهشگران حسابداری

و مدیریت قرار گیرد (بارد، ۲۰۱۰) و از این طریق ارتباط عملی با پژوهش‌های حسابداری و مدیریتی صورت گیرد (جانسون و لوکا، ۲۰۰۷). پژوهش مداخله‌ای فرصت درگیر شدن با زندگی روزانه فعالان، حرفه‌ای‌ها و سایر اعضای سازمانی را به وجود می‌آورد و این امکان را فراهم می‌کند تا در جنبه‌های متعدد مرتبط و اثرگذاری روی آنان، به روشی منطقی جستجو گردد (کولن و همکاران، ۲۰۱۳). علاوه بر این، این روش باعث به وجود آمدن راه‌حل‌های مدیریتی مرتبط یا مداخلاتی می‌شود که منجر به تغییرات اساسی می‌شود و عملکرد سازمان‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهند، به گونه‌ای که با رویکردهای پژوهشی غیرمداخله‌ای نمی‌توان این مهم را انجام داد (کامپانال و همکاران، ۲۰۱۴). در واقع پژوهش‌های مداخله‌ای فرصت‌های فعلی را برای درگیر شدن در سازمان ارائه می‌کنند، به این صورت که بجای تصدی سمتی (اشغال موقعیت) که صرفاً نقش تماشاچی خنثی (بی‌طرف) را دارد (یعنی دیدگاه اتیک^۴)، از طریق کاوش، مشارکتی شدید در مشکلاتی که در جزر و مد زندگی سازمانی با آن رودررو هستند، انجام شود (یعنی دیدگاه امیک^۵).

در این راستا، پژوهشگران درمی‌یابند که چگونه کارها و شیوه‌های سازمانی و مدیریت و حسابداری می‌توانند در حل این مشکلات کمک کنند، بدون اینکه نیاز به سازش بین ارتباط و درگیری باشد (جانسون و لوکا، ۲۰۰۷: ۳۸۹). در نهایت، پژوهش مداخله‌ای، تولید دانش نظری را از طریق استفاده از تخصص واقعی حسابداران، مدیران و دیگر اعضای سازمانی امکان‌پذیر می‌سازد و به این ترتیب سهمی قابل توجه در ادبیات و نظریه ایجاد می‌کند. دانش مداخله‌ای (نظریه و عملی) باعث ایجاد یک بدنه نوآورانه از دانش می‌شود که از دل آن، نسل‌های آتی، در هر دو گروه از بازیگران دانشگاهی و امیکی، می‌توانند بیرون بیایند (هوگو و همکاران، ۲۰۱۷: ۲۶۷).

هدف از این پژوهش، توسعه بیشتر پایگاه معرفت‌شناسی پژوهش‌های مداخله‌ای به عنوان یک روش پژوهش معتبر حسابداری و مدیریت است. بدین منظور در ادامه، پژوهش‌های مداخله‌ای تعریف شده و پس از آن به تشریح روش و چگونگی انجام آن و همچنین نقش آن در آینده حسابداری پرداخته می‌شود.

تعریف پژوهش مداخله‌ای

ابتدا به تعریف واژه مداخله و سپس به پژوهش مداخله پرداخته می‌شود:

آرگریس (۱۹۷۰) واژه "مداخله" را به معنای وارد شدن به یک سیستم از روابط، افراد و گروه‌های در حال پیشرفت به منظور کمک به آنها تعریف نموده است. همچنین، مداخله "عملی است در درون یک سیستم که پژوهشگر جزئی از آن نیست. مداخله رفتارهایی را شکل می‌دهد که به فرایندهای اجتماعی در حال پیشرفت یک سیستم، تبدیل می‌شوند و رویکردهای نوینی برای پرداختن به مشکلات در محیط‌های پیچیده پزشکی، سیاسی، فرهنگی و یا فنی است (کوپ، ۲۰۰۰؛ بکهارد، ۱۹۷۹؛ لیندبرگ و همکاران، ۲۰۰۱ به نقل از باراد، ۲۰۱۰: ۱۶).

نهایتاً کارخاف (۱۹۸۳: ۱۶۳) یک توسعه از تعاریف و حالت‌های قبلی را ارائه می‌دهد: یک مداخله هم پاسخ و هم خلاقیت و ابتکار است. پاسخ به شرایطی که یک نیاز را تعریف می‌کند، می‌باشد؛ پاسخ به کسری بودجه و آن چیزی که وجود ندارد. در همین زمان، این ابتکاری است تا بر این وضعیت برای تکمیل آنچه وجود ندارد و یا برای تبدیل کسری به دارایی‌ها، تأثیر بگذارد. به‌طور خلاصه، مداخله یک تلاش برای ایجاد یک تغییر است.

مولن (۱۹۹۴: ۱۶۷) هدف پژوهش مداخله‌ای را توسعه تکنولوژی اجتماعی برای بهبود یک مشکل اجتماعی، بیانیه‌ای از تغییر مطلوب در مشکل اجتماعی و یا در برخی شرایط مرتبط با آن تعریف نمود. پژوهش‌های مداخله‌ای از زمینه‌هایی مانند پژوهش ارزیابی، ارزیابی رفتاری، ارزیابی تکنولوژی و انتقال تکنولوژی (کامپیوتر)، شبیه‌سازی و مدل‌سازی، متاآنالیز، به‌کارگیری دانش، تکنولوژی عمل (قانون)، مهندسی سیستم مشتق می‌شوند؛ این پیکربندی اصول روش‌شناختی سیستم مرحله‌ای از اقدام و عمل است که پتانسیل بالقوه‌ای، آنها را به‌عنوان تغییر مداخله‌گرانه کاربردی متداول، تحت کنترل درمی‌آورد (توماس و راتمن، ۱۹۹۴).

توماس و راتمن (۱۹۹۴) همچنین، بیان می‌کنند پژوهش‌های مداخله‌ای دو برونداد به‌طور مثال تولید دانش برای هم‌پژوهشگران و هم‌شاغلان و همچنین نتیجه عملی و مداخله توسعه یافته برای حل مشکل دارند. هدف از این نوع پژوهش، بهبود زندگی جامعه و رفاه (از جمله زمینه‌سازمانی) از طریق توسعه مداخلاتی است که در زمینه‌های مختلف واقعی مؤثر هستند و شامل تلاش

هماهنگ تمام شاغلانی است که در واقع مشکل را تجربه می‌کنند، می‌باشد که منجر به تولید دانش برای محققان و متخصصان می‌شود (باراد، ۲۰۱۰: ۱۶).

برای رسیدن به یک تعریف از پژوهش مداخله‌ای در حسابداری، لازم است که بین پژوهش مداخله‌ای و غیرمداخله‌ای تمایز قائل شد (جانسون و لوکا، ۲۰۰۷). هرچند که در هر دو روش به یک پرسش تحقیقاتی در چارچوب نظری نیاز است، اما پژوهشگر مداخله‌ای تأثیر مستقیمی بر رفع مشکلات اجتماعی در سازمان می‌گذارد.

قبل از تعریف روش مداخله‌ای، باید این مورد را در نظر گرفت که اغلب روش مداخله‌ای در حسابداری با روش‌های پژوهشی دیگر با اهداف مشابه اشتباه گرفته می‌شود. این اشتباه به این دلیل رخ می‌دهد که پژوهشگران، روش مداخله‌ای را به عنوان "مفهوم چتر"^۶ در نظر می‌گیرند. جانسون و لوکا (۲۰۰۷) معرفی پژوهش‌های مداخله‌ای را در شکل خود که در شکل‌های جایگزینی مثل اقدام پژوهی (مثل واترز و ویلدروم، ۲۰۰۸، واترز و رویجمانز، ۲۰۱۱)، علم عملی^۷ (مثل آرگریس و همکاران، ۱۹۸۵)، علم طراحی^۸ (مثل وان آکن، ۲۰۰۴)، پژوهش‌های بالینی^۹ و پژوهش‌های ساختاری^{۱۰} (مثل کاسانن و همکاران، ۱۹۹۳؛ لابرو و توملا، ۲۰۰۳؛ مالمی و همکاران، ۲۰۰۴؛ سومالا و همکاران، ۲۰۱۴) نمود می‌یابد، معرفی کرده‌اند. علاوه بر این بارد (۲۰۱۰) با مطالعه انتقادی پژوهش‌های مداخله‌ای، به بیان اشکال جایگزین روش مداخله‌ای و شباهت‌ها و تفاوت‌ها بین انواع آنها پرداخته است. به عنوان مثال، روش مداخله‌ای در علوم پزشکی و مهندسی به ترتیب تحت عنوان پژوهش‌های بالینی و علم طراحی قرار می‌گیرد (جانسون و لوکا، ۲۰۰۶؛ ۱۲-۹).

به همین ترتیب، روش مداخله‌ای یک کار علمی است که به مدیران و حسابداران برای حل مشکلات کمک می‌کند. بارد (۲۰۱۰) از طریق به کارگیری مشاوران برای تسهیل طراحی مداخله و حضور محققان اندک در فرایند، به تفاوت بین روش مداخله‌ای و علم طراحی پی برد. اگرچه رویکرد پژوهش ساختاری (CR) نزدیک‌ترین شباهت با روش مداخله‌ای دارد، اما بارد (۲۰۱۰) اظهار می‌دارد که از قالب تئوری منحصر به فردی برخوردار نیست و این درحالی است که پژوهش مداخله‌ای این مزیت را دارد. بنابراین، روش مداخله‌ای اغلب مترادف روش‌های تحقیق مختلف است (هوگو و همکاران، ۲۰۱۷). با توجه به تعاریف فوق تصور می‌شود پژوهش‌های مداخله‌ای به روش شناختی مرحله‌ای از اقدام و عمل در جهت حل مشکل و ایجاد تغییر اشاره

دارد. در بخش‌های بعدی جهت روشن شدن معنی و مفهوم پژوهش‌های مداخله‌ای سعی می‌شود با روش‌های پژوهشی دیگر از جمله مطالعه موردی و اقدام پژوهشی مقایسه شود.

پژوهش مداخله‌ای و مطالعه موردی

یکی دیگر از جنبه‌های روش مداخله‌ای که نادیده گرفته شده است، ارتباط این روش با مطالعه موردی است (بین، ۲۰۱۴: ۲۰). استدلال بر این است که اکثر پروژه‌های روش مداخله‌ای ویژگی‌های مطالعات موردی را دارا است. دلیل آن چنین است که پژوهشگران برای حل مشکلات فردی نیاز به همکاری در محیط کار (سازمانی) فردی دارند. طبق تعریف بین در مورد مطالعات موردی: "مطالعات موردی، پدیده‌های (مورد) هم‌زمان را در دنیای واقعی بررسی می‌کند. علاوه بر این، روش مداخله‌ای شامل یک سری مطالعات موردی است که می‌تواند در یافتن نظریه کلی و اعتبار بخشیدن به یافته‌ها کمک کند (بین، ۲۰۱۴).

تفاوت اصلی بین روش سنتی و روش مداخله‌ای بر اساس مطالعات موردی بر این است که محقق در روش مداخله‌ای کمک به حل مشکلات واقعی می‌کند تا اینکه ناظر بر کار مدیران برای چگونگی حل مشکلات باشد؛ مشکلاتی که ممکن است با این روش توسط مدیران حل نشود (جانسون و لوکا، ۲۰۰۶: ۸). مثال‌هایی از مشکلات واقعی که روش مداخله‌ای به دنبال آنها است عبارتند از: کاهش هزینه‌های بالای مرجوعی‌های محصولات آنلاین «بدون خطا» (مثال: کولن و همکاران، ۲۰۱۳)، برداشتن موانع پیشرفت‌های پایش در محیط‌های شرکتی (مثال: کیلیان و همکاران، ۲۰۰۵)، حذف استفاده از سیستم هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت زمان‌گرا برای حمایت از شفافیت و تخصیص منابع در بیمارستان‌های عمومی (به‌عنوان مثال کامپانال و همکاران، ۲۰۱۴). بنابراین، هنگام تعریف روش مداخله‌ای بیان ارتباط آن با تحقیقات موردی ضروری است، به دلیل اینکه این روش، رایج‌ترین روش برای اجرای روش مداخله‌ای است.

بنابراین، می‌توان روش مداخله‌ای را به‌عنوان یک روش پژوهش مبتنی بر مطالعه موردی تعریف کرد که به‌موجب آن پژوهشگر خود را درگیر کار مستقیم با مدیران سازمان برای حل مشکلات واقعی می‌کند و نیز این کار به‌وسیله گسترش نظریه در جهت طراحی و اجرای راه‌حل از طریق مداخله‌ها و تجزیه و تحلیل نتیجه‌ها هم از جنبه عملی و هم از جنبه نظریه انجام می‌شود (هوگو، ۲۰۱۷: ۲۶۷).

مداخله در واکنش به چالش‌های عملی در جهت حل مشکل، ایجاد می‌شود. در شرایط نظری باعث ایجاد نتیجه دوگانه از روش مداخله می‌شود. این نتیجه یک پیامد عملی را شکل می‌دهد و دانش نظری به صورت ایده‌آل در یک روند واقعی به ترتیب با روابط عملی و نظری ایجاد می‌شود (باراد، ۲۰۱۰، لوکا و سومالا، ۲۰۱۴). این دوگانگی نتیجه یک وجه تمایزی بین پژوهش‌های مداخله‌ای، غیر مداخله‌ای و دیگر روش‌های جایگزین شکل می‌دهد.

پژوهش‌های مداخله‌ای و اقدام پژوهی

پژوهش اقدامی (اقدام پژوهی) یکی از روش‌های تحقیق کیفی است که با تشریک مساعی محقق و مشارکت کنندگان در پژوهش و اتخاذ یک فرآیند سیکلی مناسب سعی در پیوند تئوری با عمل دارد با این هدف که نه تنها مشکلات موجود عملی در مطالعه موردنظر را حل کند، بلکه باعث تغییر در رویه موجود در عمل و در جهت اثربخشی بیشتر و حتی تغییر در تفکر افراد ذینفع مربوط به مطالعه گردد (نمازی، ۱۳۹۵).

جانسون و لوکا (۲۰۰۷) تمایزهای بین انواع نقش‌هایی را که ممکن است پژوهشگر در این همکاری (کارشناس، عضو گروه یا همراه) در سراسر پژوهش مداخله‌ای بازی کند، را مشخص کرده‌اند. این نقش‌ها و مباحث درباره آنها در پیشینه پژوهش عملی که یکی از انواع مهم پژوهش مداخله‌ای است، یافت می‌شود. یکی از استدلال‌های اصلی برای اجرای پژوهش مداخله‌ای، توسط کورت لوین، پدر پژوهش عملی، بیان شده است: "بهترین راهبری یادگیری درباره‌ی دنیا، قرار دادن آن در معرض تغییر است" (مقایسه شود با آرگریس و دیگران، ۱۹۸۵). منطق زیربنای این تعریف چنین است که فرآیندهای تغییر، موجب پدیدار شدن مسائل می‌شوند؛ در چنین زمینه‌هایی، افراد درگیر نیاز دارند که علایق و برنامه‌های خود را توضیح دهند و همچنین منابع خود را بسیج کنند. علاوه بر این، تغییر موقعیت‌ها، نه تنها باعث ایجاد نیاز به سخن، بلکه موجب ایجاد نیاز به عمل نیز می‌شود (برونسن، ۱۹۸۵، ۱۹۸۹ به نقل از سومالا و همکاران، ۲۰۱۴: ۳۰۵).

کورت لوین (۱۹۴۶) کار اقدام پژوهی^{۱۱} را شروع کرد و با هدف حل مشکلات واقعی، مفهوم اجرای آزمایش را بجای محدود کردن به آزمایشگاه، به موقعیت‌های میدانی آورد. اگرچه جانسون و لوکا (۲۰۰۷) معتقدند که اقدام پژوهی را باید به عنوان منشأ پژوهش‌های مداخله‌ای

مدنظر قرار داد (ص، ۳۷۶) و نباید بین اقدام پژوهی و پژوهش‌های مداخله‌ای از نظر تئوری تمایزی قائل شد. بنابراین، پژوهش‌های مداخله‌ای با اقدام پژوهی که ارتباطی با کاربرد یا توسعه تئوری حسابداری ندارد، اشتباه گرفته می‌شود. باورد نتیجه‌گیری می‌کند که نه تنها اقدام پژوهی، بلکه تمام روش‌های جایگزین پژوهش‌های مداخله‌ای یک "مفهومی پراکنده"^{۱۲} از این روش ارائه می‌دهند که باعث ایجاد سردرگمی در مورد روند و نتیجه پژوهش‌های مداخله‌ای می‌شود و نیز شروطی در مورد ارزش علمی آن ارائه می‌دهد. بنابراین، پژوهشگران باید پژوهش‌های مداخله‌ای را به‌عنوان یک روش‌شناسی مستقل در نظر بگیرند. جانسون و لوکا (۲۰۰۷) معتقدند که اقدام پژوهی نسبت به روش مداخله‌ای از اصول نوآورانه‌ای برخوردار نیستند.

استدلال بر این است که ویژگی‌های متمایز روش مداخله‌ای باعث به‌کارگیری نظریه و ماهیت مداخله می‌شود. همان‌طور که جانسون و لوکا (۲۰۰۶: ۷) بیان می‌کنند روش مداخله‌ای نیازمند یک نظریه برای توجیه نتایجش است، بنابراین هم کار عملی و هم کار علمی می‌تواند این یافته‌ها را به دست آورد. علاوه بر این همان‌طور که دامی (۲۰۱۰: ۶۰-۵۹) بیان می‌کند در روند رویکرد مداخله‌ای، نظریه لازم و ضروری است. دلیل این امر این است که کار علمی نیازمند مطرح کردن نظریه‌های مختلف برای توسعه و آزمایش مداخله‌ها است. بنابراین، روش مداخله‌ای نیازمند رویکرد نظری امیک و اتیک است و تعریف این روش نیازمند هم نظریه حسابداری و هم اجتماعی است (هوگو و همکاران، ۲۰۱۷: ۲۶۶) که به تفصیل در ادامه توضیح داده شده است.

حوزه امیک و اتیک

پژوهش مداخله‌ای یک رویکرد مورد کاوی طولی است که در آن مشاهده‌ی فعالانه‌ی مشارکت‌کنندگان، عمدتاً به‌عنوان یکی از دارایی‌های پژوهش، به کار می‌رود. این رویکرد، جسورانه است، زیرا پژوهشگر عمداً به دنبال آن هستند که برای دستیابی به دانش، بر دنیا تأثیر بگذارند (برای نمونه: لوین، ۱۹۴۶/۱۹۴۸؛ آرگریس و دیگران، ۱۹۸۵؛ شین، ۱۹۸۷؛ لوکا، ۲۰۰۳؛ ون آکن، ۲۰۰۴؛ جانسون و لوکا، ۲۰۰۷). در پژوهش مداخله‌ای، تمایز بین امیک و اتیک (پایک، ۱۹۵۴، ۱۹۶۷) مهم است. امیک به مطالعه‌ی رفتار انسان از درون سیستم اشاره دارد، در حالی که دیدگاه اتیک به معنای بررسی آن از بیرون است. از آنجا که پژوهشگر مداخله‌ای،

درزمینه‌ی پژوهش، مشارکت‌کننده‌ای فعال در زمان واقعی است، مجبور است که بر مبنای موضوعات جاری، دیدگاه امیک را برگزیند. یعنی جامعه‌ای که پژوهشگر در آن کار میدانی خود را انجام می‌دهد؛ او را به‌عنوان عضوی قابل‌اعتماد، یا خودی، می‌پذیرد. این پذیرش نه تنها برای درک معانی و کارهای بازیگران این میدان، ضروری است، بلکه پژوهشگر را برای ارتباط و همکاری با آنها توانمند می‌سازد (جانسون و لوکا، ۲۰۰۷).

در عمل، این فرآیند ممکن است بر برنامه‌ریزی پژوهشگر میدانی تا حد زیادی اثر گذارد، زیرا گاهی نیازمند صرف زمان برای انجام کارهایی است که نسبت به اهداف علمی پژوهش، اولویت کمتری دارند؛ هر چند، چنین کارهایی فرعی به نظر برسند می‌تواند موجب تسهیل تداوم پروژه و ایجاد اعتماد بین پژوهشگر و اعضای سازمان شود و بنابراین به نفع اهداف نظری نیز است. در نتیجه پژوهشگران مداخله‌ای تشویق می‌شوند تا با پذیرش توافقی‌های موقت در مورد نقش پژوهشگر و همچنین هشیار بودن در این مورد که این توافقی‌ها تبدیل به منافع یک‌سویه برای سازمان هدف نشود، برای ایجاد شرایط موفقیت در مشارکت تلاش کنند (سومالا و همکاران، ۲۰۱۴: ۳۱۰).

گزینش دیدگاه امیک، یکی از ویژگی‌های اصلی پژوهش مداخله‌ای است، اما تنها یکی از جنبه‌های مطالعه‌ی پژوهش مداخله‌ای است. پژوهشگر باید افزون بر آن، دیدگاه اتیک را نیز در نظر گیرد. این ویژگی‌ها تنها مختص پژوهش مداخله‌ای نیست که منجر به ایجاد راه‌های جایگزین در جهت توسعه نظریه کاربردی در کارهای تجربی مورد کاوی می‌شود؛ اساساً در پژوهش‌های غیرمداخله‌ای، می‌توان از دانش و قضاوت علمی برای انتخاب مناسب‌ترین راه برای شکل‌دهی حوزه و تمرکز کار تجربی استفاده کرد. این روش عموماً در پژوهش مداخله‌ای نیز به کار می‌رود، اما فرآیند شناسایی اهداف نظری در پژوهش مداخله‌ای اساساً مهم و حیاتی است، زیرا انتظارات سازمان هدف نیز درگرو آن است. بدین معنی که هر آنچه از دیدگاه نظری انتخاب شود، بر امکان پاسخگویی به انتظارات عملی سازمان هدف اثر می‌گذارد (سومالا و همکاران، ۲۰۱۴: ۷). به‌عبارتی، یافته‌های خود را با چارچوب نظری مرتبط می‌سازد و بر آن اثر می‌گذارد. اگرچه، منطقاً دیدگاه اتیک در همه‌ی انواع مطالعات دانشگاهی موردنیاز است، اما گاهی در پروژه‌های پژوهش مداخله‌ای کمتر به کار می‌رود و همه‌ی تلاش‌ها، تنها بر تفسیر یافته‌ها در سطح امیک متمرکز می‌شود. ما چنین استدلال می‌کنیم که به‌کارگیری متعادل دو

دیدگاه امیک و اتیک برای توجیه استفاده از این رویکرد پژوهشی ضروری است (مقایسه شود با جانسون و لوکا، ۲۰۰۷؛ به نقل از سومالا و همکاران، ۲۰۱۴: ۳۰۵).

فعالیت‌های متعادل‌کننده بین حوزه‌های امیک و اتیک

بعضی از فعالیت‌های متعادل‌کننده بین حوزه‌های امیک و اتیک با محرک‌هایی خارج از فرآیند واقعی پژوهش میدانی، آغاز شدند. به‌ویژه، ایده و پیشنهادها پژوهشگران همکار که برای تطبیق و هماهنگی، در مراحل مختلف پروژه پیش می‌آمد، نیازمند فعالیت‌های هوشیارانه بود. محرک‌های خارجی ممکن است گاهی در وسط فرآیند انجام یک پژوهش پرشتاب پیش‌آیند و آزردهنده به نظر برسند، اما درواقع، به همان اندازه نیز زمینه‌ی آزمون ارزشمندی را برای پژوهشگر میدانی فراهم می‌کنند و به توسعه و تفسیر بحث‌ها، نه تنها در آخرین مراحل گزارش، بلکه خیلی زودتر از آن، کمک می‌کنند. بر این اساس، جداً پیشنهاد می‌شود که پژوهشگران، فعالانه به دنبال فرصت‌هایی برای آشکارسازی هرچه زودتر یافته‌ها و فرضیه‌های خود باشند، نه اینکه با گرایش‌های کوتاه‌فکرانه و درون‌بین، مطرح کردن یافته‌های خود را به خاطر ترس از اینکه هنوز به‌خوبی بسط نیافته‌اند، به تعویق بیندازند. از دیدگاه جانسون و لوکا (۲۰۰۷) پژوهش مداخله‌ای اساساً به معنای پیش‌رفتن و دوباره بازگشتن است؛ همچنین بر حرکت تکرارشونده بین امیک و اتیک تأکید می‌شود (سومالا و همکاران، ۲۰۱۴: ۳۱۱).

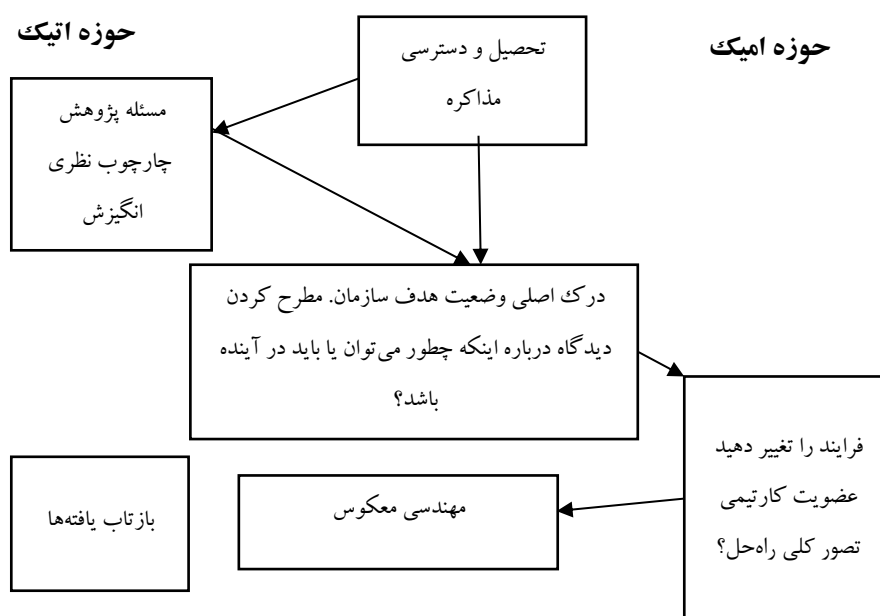
فرآیند اجرای یک پروژه مداخله‌ای

با توجه به اینکه پژوهش مداخله‌ای، جزء پژوهش‌های کیفی است و در جریان پژوهش پژوهشگر خود نیز با اشخاص ذینفع در محل پژوهش (سازمان) مشارکت فعال داشته و رهبری پژوهش را به عهده دارد، فرآیند اجرای یک پروژه مداخله‌ای می‌تواند به روش‌های مختلفی به تصویر کشیده شود (باراد، ۲۰۰۷). یکی از آنها در نگاره ۱ ارائه شده است (جانسون و لوکا، ۲۰۰۶؛ سومالا، ۲۰۱۴). دسترسی به یک سازمان به‌طور طبیعی پیش‌نیازی برای پژوهش مداخله‌ای است.

این امر ممکن است قبل و یا بلافاصله پس از فرموله کردن سوالات تحقیق نظری انجام شود (اگرچه در برخی موارد، مداخله ممکن است مقدم و تنظیم دستور کار پژوهش باشد).

مرحله بعدی شامل اقدام نمودن در حالت‌های تئوری و عملی به‌طور همزمان است. به ترتیب، پژوهشگر وضعیت اصلی هدف سازمان را مشخص کرده و با توجه به اینکه آینده سازمان یا یک فرآیند فرعی چگونه می‌تواند باشد، می‌بایست شرحی از دیدگاه‌ها ارائه نماید. نکته آخر مستلزم آن است که بین پژوهشگر و افراد شاغل در سازمان دیدگاه مشترکی ایجاد شود. روند فرآیند تغییر اینگونه است که پس از آنکه پژوهشگر به‌عنوان یک عضو تیم باشد، محقق می‌شود. نتیجه این مرحله اغلب یک تصور کلی از راه‌حل است که می‌تواند در سازمان استفاده شود؛ درنهایت، آخرین مرحله فرآیند پژوهش مداخله‌گر که در نگاره ۲ نشان داده شده است، پژوهشگر را با استفاده از مهندسی معکوس به‌منظور بررسی نتایج یافته‌های پروژه تحقیقاتی با توجه به پژوهش‌های قبلی و تدوین نظری پروژه از طریق انتشار یک نشر مناسب درگیر می‌کند (لوکا و همکاران، ۲۰۱۷: ۷۲۳).

نگاره (۱): یک مثال از یک فرآیند پژوهش مداخله‌ای

منبع: (لوکا و همکاران، ۲۰۱۷: ۷۲۳)

پژوهش‌های انجام‌شده

پژوهش‌های داخلی

با جستجو در منابع داخلی مشخص شد که پژوهشگران حسابداری کشور از روش پژوهش کیفی مداخله‌ای در مطالعات خود استفاده نمی‌کنند و تنها در تعداد اندکی از مطالعات داخلی از متغیر مداخله‌گر طبق مطالعات تجربی استفاده شده است.

حساس‌یگانه و همکاران (۱۳۹۰) در مقاله‌ای به بررسی ارزش‌های اخلاقی در قضاوت حرفه‌ای حسابرس پرداخته‌اند. در این تحقیق روش پیمایشی با طرح تجربی مستقل شامل چهار موقعیت آزمایشی به کار رفته است. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه و در قالب طرح پس‌آزمون با گروه نظارت به روش میدانی جمع‌آوری شده است. نتایج این بررسی تأثیر مثبت آیین رفتار حرفه‌ای بر قضاوت حسابرسی را تأیید نمود و پیشنهاد می‌کند تا یک واحد درسی با عنوان آیین رفتار حرفه‌ای در دوره کارشناسی مورد توجه قرار گیرد. به عبارتی، دانشجویان می‌بایست با موضوعات حرفه آشنا شده و از انتظارات جامعه از اخلاق حرفه‌ای آگاه گردند.

بنی‌طالبی (۱۳۹۶) در مقاله‌ای تحت عنوان تأثیر به کارگیری الگوی تفکر خلاق رانکو و چاد بر پرورش مهارت‌های حسابداری مدیریت دانشجویان رشته حسابداری، پرداخته است. پژوهش حاضر یک مطالعه نیمه تجربی با طراحی دو گروه قبل و بعد از گذراندن دوره کارآموزی رشته حسابداری است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که ۷۲ درصد دانشجویان در گروه شاهد بعد از مداخله تفکر خلاق، دارای سطح مهارت‌های مدیریتی در حد متوسط بوده‌اند. همچنین، سطح مهارت‌های مدیریتی ۸۶ درصد دانشجویان در گروه آزمون، در سطح مهارتی خوب قرار داشت. بعد از به کارگیری الگوی تفکر خلاق رانکو و چاد در کارآموزی، میانگین نمرات مهارت‌های مدیریتی هم در گروه آزمون و هم در گروه شاهد افزایش معنی‌داری یافت. البته در گروه آزمون به کارگیری الگوی تفکر خلاق در کارآموزی موجب افزایش بیشتر مهارت‌های مدیریتی در ابعاد مهارت‌های ویژه و عمومی مدیریت نسبت به گروه شاهد گردیده بود.

ناصری و همکاران (۱۳۹۶) به بررسی دلایل تغییر شغل زنان حسابداری در زاهدان پرداخت و نتیجه پژوهش این بود که دلیل اصلی زنان برای تغییر شغل، دستیابی به محیط کاری بهتر، آرامش

و انعطاف‌پذیری بیشتر در کار است و حقوق و مزایا کمترین اهمیت را برای آنان دارد. احساسات دخترانه، یکی از مداخله‌ها بود که تحت کنترل پژوهشگر قرار داشت.

پژوهش‌های خارجی

واستین و همکاران (۲۰۱۰) به بررسی پژوهشی با عنوان تحقیقات مداخله‌گر - سال‌های بلوغ: مقدمه‌ای بر موضوع خاص، پرداخته‌اند. این مسئله نمونه‌هایی از مجموعه‌های متنوعی از شرایط تحقیق مداخله‌گر را همچون انتخاب روش‌های مداخله‌ای معمول و نحوه استخراج مشارکت دانش، ارائه می‌دهد.

باراد (۲۰۱۰) به بررسی انتقادی از تحقیقات مداخله‌گر پرداخته است. هدف این پژوهش حاضر توسعه بیشتر مبنای معرفت‌شناسی تحقیقات مداخله‌گرایانه به عنوان یک روش‌شناسی تحقیقاتی حسابداری و مدیریت معتبر به واسطه شناسایی و تعیین تئوری مداخله‌گر و یک چارچوب تحقیقاتی مداخله‌ای ممتد شده از علوم انسانی می‌پردازد. یافته‌های کلیدی پژوهش شامل یک سری شواهد تجربی نادر و کمیاب به شرح ذیل می‌باشد: (۱) کمبودهای نظری و همچنین کمبودهای کاربردی تئوری مداخله‌گرایانه را بررسی می‌کند، (۲) یک چارچوب تحقیقاتی مداخله‌ای مشتق شده از علوم اجتماعی با کاربردی محدود در زمینه تحقیقاتی مدیریت و حسابداری، (۳) کمبودها در چارچوب تحقیقاتی اقدام پژوهی که به عنوان نسخه‌های جایگزین تحقیقات مداخله‌ای یاد می‌شود، (۴) یک چشم‌انداز و دیدگاه جایگزین برای مباحث اعتبار و روایی اثبات‌گرایانه و سایر ملاحظات کاربردی در رابطه با تسهیل اجرای تحقیقات مداخله‌ای است. دامی و همکاران (۲۰۱۰) به یک گفتمان بازتابنده انتقادی از یک پروژه پژوهشی مداخله‌گر پرداخته است. این مقاله بحثی را در مورد یک نمونه کار از یک پروژه تحقیق مداخله‌ای ارائه می‌دهد و توجه محققان و متخصصان را نسبت به برخی از مزایا و معایب انجام چنین رویکردی برای حل مشکلات سازمانی جلب می‌کند.

سومالا و همکاران (۲۰۱۴) به مقاله‌ای تحت عنوان آوردگاه مداخلات: تحلیل انعکاسی اجرای پژوهش مداخله‌ای در حسابداری مدیریت پرداخته است. این مقاله، به این پرسش کاوش نشده می‌پردازد که پژوهش مداخله‌ای در حسابداری مدیریت واقعاً چگونه انجام می‌شود و چه تنش‌هایی را دربردارد. باین حال، اگرچه آوردگاه مداخلات، برای همه‌ی طرفین چالش‌برانگیز

است، صحنه‌ای غنی و الهام‌بخش از فرصت‌های تبادل دانش بین پژوهشگران و شاغلین نیز هست. بنابراین، پروژه‌های پژوهش مداخله‌ای روشی بالقوه برای تولید دانش جدید، با همکاری دو طرف و برای دستیابی به دانش کاربردی هستند.

لوکا و همکاران (۲۰۱۷) به بررسی ترکیب تئوری بازیگر با پژوهش مداخله‌ای: وضعیت کنونی و پتانسیل آتی پرداخته است. این مقاله به بحث در مورد سازگاری رویه‌های تحقیقاتی مختلف پرداخته است.

آینده پژوهش‌های مداخله‌ای در حسابداری

در جمع‌بندی این پژوهش، آینده پژوهش‌های مداخله‌ای در حسابداری مطرح می‌شود. برای این کار ابتدا باید در نظر داشت که انجام پژوهش‌های مداخله‌ای ممکن است سخت و نامطمئن باشد. سخت به خاطر اینکه برخلاف بیشتر پژوهش‌های حسابداری، در پژوهش‌های مداخله‌ای محققان صرفاً داده‌ها را مشاهده و جمع‌آوری نمی‌کنند تا یافته‌های خود را پشتیبانی کنند، بلکه قصد دارند آنها را در زندگی واقعی مورد استفاده قرار دهند. این بدین معناست که آنها برای انجام پژوهش‌های مداخله‌ای نیاز به طیف پیچیده‌ای از مهارت‌های پژوهشی و مدیریتی و تجربه‌دارند؛ و نامطمئن به خاطر اینکه ممکن است نتایج در زندگی کاربردی نداشته باشد و یا سازمان‌های حمایت‌کننده قبل از تکمیل شدن پروژه، از پژوهش کنار بکشند.

یکی از دلایلی که پژوهش‌های مداخله‌ای ممکن است شکست بخورد این است که بیشتر افراد دانشگاهی آموزش می‌بینند که پژوهش علمی بسیار دقیقی انجام دهند که نهایتاً به دانش غیر کاربردی در گوشه‌ای از کتابخانه‌ی دانشگاه منجر می‌شود. بسیاری از افراد دانشگاهی تجربه‌ی کاری زیادی در سازمان‌ها و در دنیای واقعی و رای دانشگاه خود ندارند و ممکن است مهارت‌های انجام پژوهش‌های کاربردی و مدیریتی را نداشته باشند. برای پیشبرد پژوهش‌های مداخله‌ای چهار پیشنهاد ارائه می‌شود:

اولاً، زمان آن فرارسیده است که نسل جدیدی از افراد دانشگاهی دارای مجموعه مهارت‌های لازم برای انجام پژوهش‌های مداخله‌ای به وجود آید. با این وجود، دانشجویان شرکت‌کننده در طرح‌های دکتری، نسل دانشگاهی جدیدی را تشکیل می‌دهند و این فرصتی است تا پژوهش‌های مداخله‌ای را در پژوهش‌های مقطع دکترا گنجانند و فرصت یادگیری دربارهِ پژوهش‌های

مداخله‌ای و تجربه کردن آن به دانشجویان داده شود. انجام پژوهش‌های مداخله‌ای به این صورت، دانشجویان را قادر می‌سازد تا تجربه‌ی پژوهشی عمیق، معتبر و هیجان‌انگیزی در یک سازمان واقعی داشته باشند. با این کار، دانشجویان این فرصت را دارند که مهارت‌ها، تجربه و دیدگاه مناسب مورد نیاز برای انجام این نوع پژوهش را کسب کنند.

دوماً، یکی از راه‌های پیش‌رفتن در مسئله‌ی مشاوره و پژوهش‌های مداخله‌ای تأکید بر تمرکز بر کاربرد امیک و اتیک نظریه است، زیرا نظریه، نقطه‌ی تمایز بین یک مشاور و یک پژوهشگر را تشکیل می‌دهد. بسیاری از پژوهشگران سنتی حسابداری، پژوهش‌های مداخله‌ای را مشاوره‌ای دانسته و کنار گذاشته‌اند، اما از نظر ما این یک سوء تفاهم درباره‌ی کار مشاور و فرد دانشگاهی در پروژه‌ی پژوهش‌های مداخله‌ای است. در واقع همه‌ی پژوهش‌های مداخله‌ای صرف‌نظر از میزان پرداخت پول، نوعی مشاوره‌اند، زیرا افراد دانشگاهی در موقعیتی هستند که از تخصص خود برای کمک به حل یک مسئله استفاده می‌کنند. علاوه بر این، زمانی که حوزه‌های دیگری مثل دارو و یا مهندسی را در نظر می‌گیریم که در آنها محققان دائماً در حال کار با شاغلین و شرکت‌ها هستند، به این نتیجه می‌رسیم که پژوهش‌های مداخله‌ای تقریباً در همه‌جا وجود دارد و استثناء محسوب نمی‌شود. از آن مهم‌تر، این ممکن است بتواند محققان حسابداری مجرب و نسل دانشگاهی جدید را متقاعد کند تا در پژوهش‌های مداخله‌ای مشارکت کنند.

سوماً، منتشر کردن مطالعات بیشتری از پژوهش‌های مداخله‌ای برای کسانی که به انجام پژوهش‌های مداخله‌ای توجه دارند سودمند است. این کار راهی فراهم می‌کند تا تجربه سایر افراد دانشگاهی در مورد چگونگی انجام پژوهش‌های مداخله‌ای و چگونگی نوشتن نتایج را یاد بگیریم. محققان باید تجربه‌های خود و رویکرد خود به پژوهش‌های مداخله‌ای را با دقت مستندسازی کنند؛ به‌طور مثال از رویکرد خود قوم‌نگاری استفاده کنند. انتشار این مطالعات همچنین نوعی پایگاه دانش ایجاد می‌کند که مستقیماً برای محققان و سازمان‌های مشارکت‌کننده در پژوهش‌های مداخله‌ای مفید است.

چهارماً، دانشگاهیان حسابداری و مؤسسات آموزش عالی مسئولیت دارند تا اطمینان حاصل کنند که پژوهش آنها بر جوامعی که آن پژوهش در آنجا انجام می‌شود تأثیرگذار بوده و برای آنها مفید است (ایوانز و دیگران، ۲۰۱۱). استفاده از پژوهش‌های مداخله‌ای راه‌حل‌های فعالی برای تأثیرگذاری بر تغییر ایجاد می‌کند و عملکرد سازمانی را ارتقاء می‌بخشد. بنابراین، دانش

افراد دانشگاهی در عمل برای ارتقاء سازمان‌ها و شیوه‌های آنها سودمند است و نباید غیرقابل دسترس باقی بماند. محققان حسابداری که پژوهش‌های مداخله‌ای انجام می‌دهند حتماً باید بدانند که یکی از نقش‌هایی که باید ایفا کنند تأثیرگذاری بر سیستم‌های دانشگاهی برای استفاده از پژوهش‌های مداخله‌ای به‌عنوان راهی برای دستیابی به پژوهش تأثیرگذار، سودمند و مرتبط است (هوگو و همکاران، ۲۰۱۷: ۲۷۹-۲۸۱).

نتیجه‌گیری

طی دو دهه گذشته، پژوهشگران بسیاری خواستار ورود حسابداری به حوزه وسیع پژوهش‌های علوم اجتماعی شده‌اند. آنها اذعان دارند که حسابداری یک فعالیت انسانی است که باید همه رویکردهای تحقیقاتی موجود در علوم اجتماعی مانند رویکردهای تفسیری، انتقادی و رفتاری را شامل شود (لاریمی، ۱۳۹۲). از سوی دیگر، امروزه فشارها از طرف بازارهای سرمایه، رقابت بین‌المللی و تغییرات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی در کنار ملاحظات پولی و اقتصادی، سبب شده است که بنیان‌های دانش بسیار وسیع‌تری در سازمان‌ها ضرورت یابد (ثقفی، ۱۳۹۱). در سال‌های اخیر، پژوهش‌های مداخله‌ای انجام شده در حسابداری، حسابداری مدیریت، حسابداری در خارج از کشور رو به افزایش بوده است. با این حال، این روش در بین پژوهشگران حسابداری کمتر شناخته شده است. به همین منظور در این پژوهش به بررسی ابعاد مختلف به‌کارگیری پژوهش مداخله‌ای در حسابداری پرداخته شده است.

در واقع، بحث علمی بر روی شکاف بین پژوهش و عمل در حسابداری و نامرتب بودن پژوهش‌های حسابداری از جمله مباحث مهم نزد پژوهشگران حسابداری است (ایوانز و دیگران، ۲۰۱۱). بسیاری معتقدند که پژوهش‌های حسابداری که پژوهش کاربردی محسوب می‌شود، باید مفاهیم مفیدی برای شاغلین، مدیران و سایر فعالان در سازمان‌ها ارائه کند. رویکردهای سنتی نسبت به پژوهش، مثل مقالات مروری و مطالعات موردی، حل مشکلات دنیای واقعی را بر نمی‌انگیزند، بلکه بر الگوسازی و مشاهده مشکلاتی که مدیران دارند و حل می‌کنند، تمرکز دارند. با توجه به این موارد، پژوهش‌های مداخله‌ای روشی مشروع برای پر کردن شکاف بین پژوهش و عمل است که از طریق ایجاد نتایج پژوهشی نظری و عملی صورت می‌گیرد. همچنین، پژوهش‌های مداخله‌ای راهی برای ارتقاء تناسب و مرتبط بودن پژوهش حسابداری، از طریق پژوهشگران است که خود را در سازمان غرق می‌کنند تا با مدیران و حسابداران برای حل

مشکلات کار کنند. هرچه که پژوهشی مرتبط‌تر باشد، احتمال اینکه خلأ بین پژوهش و عمل را کاهش دهد و احتمال اینکه دانشگاهیان را از دنیای نظری و غیرکاربردی بیرون آورده و وارد دنیای واقعی کند، بیشتر است (هوگو و همکاران، ۲۰۱۷: ۲۱۸).

پژوهشگران مداخله‌ای باید بدانند که یک پژوهش مداخله‌ای نه تنها یک تمرین فنی است، بلکه تا حد قابل توجهی به جنبه‌ی انسانی نیز مربوط است. از آنجاکه پژوهشگران معمولاً نیاز دارند که بی‌طرفانه هر دو جنبه‌ی خارجی (اتیک) و داخلی (امیک) را در نظر بگیرند، پژوهش‌های مداخله‌ای این امکان را به پژوهشگران می‌دهند تا تجربه‌های عینی داشته باشند (امیک)، زمان داشته باشند تا درباره آنچه تجربه کرده‌اند فکر کنند (اتیک)، نظریه‌های جدیدی بر مبنای تفکراتشان ایجاد کنند (اتیک) و سپس نتایج کاربردی جدیدی ایجاد کنند (امیک). انجام این کار به پژوهشگران به‌خصوص پژوهشگران حسابداری این امکان را می‌دهد تا مهارت‌های پژوهشی و تجربه‌های خود را تقویت کنند و نتایج نظری و مدیریتی به دست آورند (سومالا و همکاران، ۲۰۱۴: ۳۱۳).

پی‌نوشت

۱ Interventionist research	۲ Engineering management
۳ Quality management	۴ etic
۵ Emic	۶ umbrella concept
۷ action science	۸ design science
۹ Clinical research	۱۰ Constructive research
۱۱ action research	۱۲ fragmented notion

منابع

- Banitalebi, D, B. (2017). The effect of using creative thinking pattern "El Rancho Province and Chad," the skills of management accounting accounting students. *Management Accounting*, 10 (33) , 33-52. (In Persian)
- Campanale, C. , Cinquini, L. , & Tenucci, A. (2014). Time-driven activity-based costing to improve transparency and decision making in healthcare: a case study. *Qualitative Research in Accounting & Management*, 11 (2) , 165-186.
- Cullen, J. , Tsamenyi, M. , Bernon, M. , & Gorst, J. (2013). Reverse logistics in the UK retail sector: A case study of the role of management accounting in driving organisational change. *Management Accounting Research*, 24 (3) , 212-227.

- Evans, E. , Burritt, R. , & Guthrie, J. (2011). Bridging the gap between academic accounting research and professional practice. Institute of Chartered Accountants in Australia.
- Hassas yeganeh, Y. , Maghsudi, O. (2011). Ethics in professional auditor judgment. *Ethics in science and Technology*. 6 (1) , 63-74. (In Persian)
- Hoque, Z. , Parker, L. D. , Covaleski, M. A. , & Haynes, K. (Eds.). (2017). *The Routledge companion to qualitative accounting research methods*. Taylor & Francis.
- Jönsson, S. , & Lukka, K. (2006). There and back again: doing interventionist research in management accounting. *Handbooks of management accounting research*, 1, 373-397.
- Larimi, J. ; Mohseni, E. , ; Imani khoshkho, O. (2013). New approach of accounting research and development of accounting theory. *Auditing and Accounting Studies*, 7, 92-111 (In Persian).
- Lukka, K. , & Jönsson, S. (2006). Doing interventionist research in management accounting. rapport nr.: GRI reports, (2005).
- Lukka, K. , & Suomala, P. (2014). Relevant interventionist research: balancing three intellectual virtues. *Accounting and Business Research*, 44 (2) , 204-220.
- Lukka, K. , & Vinnari, E. (2017). Combining actor-network theory with interventionist research: present state and future potential. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*.
- Namzi, M. , ; Moosavi Nezhad, S. R. (2016). The Investigation of the Action Research Applications in Accounting. *Auditing and Accounting Studies*, 19, 4-31. (In Persian)
- Nasseri, A. , Zarei, H. (2016). Why female Accountants Prefer to Change their Job in Zahedan. *Journal of Financial Accounting Research*, 4 (3) , 77-92. (In Persian)
- Roberts, H. , Westin, O. , & Baard, V. (2010). A critical review of interventionist research. *Qualitative Research in Accounting & Management*.
- Roberts, H. , Westin, O. , & Dumay, J. C. (2010). A critical reflective discourse of an interventionist research project. *Qualitative Research in Accounting & Management*.
- Saghafi, A. ; Barzegar, Gh. (2013). Management Accounting Research; By emphasizing the method of qualitative research. *Auditing and Accounting Studies*, 1, 4-24.. (In Persian)
- Suomala, P. , Lyly-Yrjänäinen, J. , & Lukka, K. (2014). Battlefield around interventions: A reflective analysis of conducting interventionist research in management accounting. *Management Accounting Research*, 25 (4) , 304-314.
- Thomas, E. J. , & Rothman, J. (1994). An integrative perspective on intervention research. *Intervention research: Design and development for human service*, 3-23.
- Westin, O. , & Roberts, H. (2010). Interventionist research—the puberty years: an introduction to the special issue. *Qualitative Research in Accounting & Management*.
- Yin, R. K. *Case study research—Design and Methods*, 2014, 5. Utgave—SAGE Publications.